

58 מסיק רב אדא את קושייתו: **ואם איתא** שמנחת העומר שלא לשמה
 59 אסורה באכילה משום איסור חדש, הלא **במנחות נמי משפחת לה**
 60 **הותרו מכלל איסורי פקודש, ומאי ניהו מנחת העומר** שלא
 61 לשמה שאסורה להדיט ומותרת בהקרבה לגבוה.
 62 מתרצת הגמרא: **בין דאין מחוסר זמן לבו ביום**, ועתידה מנחה זו
 63 להיות מותרת באכילה באותו יום על ידי הקרבת עומר אחר, **לאו**
 64 **איסורא הוא** – כבר מעתה אינה נחשבת לאיסור, ועל כן אינה
 65 נחשבת להותרה מכלל איסורה.
 66 עוד מקשה הגמרא על ריש לקיש: **מתיב רב ששת** ממה ששינו
 67 בברייתא, שיש להקדים את מתן הדם על בהונות המצורע למתן
 68 השמן, ואם הקדים הכהן את מתן השמן למתן הדם אינו יוצא ידי
 69 מתן השמן, אלא **מלאנו** את הלוג **שמן ויחזור ויתן** על הבהונות
 70 **שמן לאחר מתן הדם**. וכן אם הקדים הכהן את מתן הבהונות
 71 מהשמן למתן **שבע** הזאת השמן כנגד קודש הקדשים, אינו יוצא ידי
 72 הזאת, אלא **מלאנו** את הלוג **שמן ויחזור ויתן** ממנו מתן הבהונות
 73 **לאחר מתן שבע** ההואות. **ואי אמרת שאין מחוסר זמן לבו ביום**,
 74 **אמאי יחזור ויתן** שוב שמן על הבהונות. **מאי העבד עבד** – הלא
 75 מה שעשה עשוי, ויש לו לצאת ידי חובתו במה שנתן על הבהונות
 76 קודם למתן הדם ושבע ההואות אפילו שניתנה קודם זמנה, שכן
 77 מאחר שיגיע זמנה בו ביום לאחר מתן הדם וההואות, הרי היא כמי
 78 שהגיע זמנה כבר מתחילת היום.
 79 מתרצת הגמרא: **אמר רב פפא**, **שאני הלכות מצורע** מכל דיני
 80 קדשים, משום **דכתיבא** בהו לשון **והיה**, **דהרי אמר הכתוב** (ויקרא
 81 י"ג א) **זאת תהיה תורת המצורע, ויהיה** משמע שבהיותה תהא,
 82 ודווקא כשהיא נעשית כסדר שנכתבה היא כשירה.
 83 ממשיתה הגמרא להקשות על ריש לקיש: **מתיב רב פפא**, הלא שנינו
 84 בברייתא, שהקרבת אשם מצורע קודם להקרבת חטאתו, ואם הקדים
 85 הכהן את שחיטת חטאתו של המצורע לשחיטת אשמו, **לא יהיה**
 86 **אחר ממרס** – (מערב) **בדמה** של החטאת עד לאחר שחיטת האשם
 87 וזריקתו כדי שלא יקרש הדם ואז יזרקנו על המזבח, **אלא נפסלת**
 88 חטאת זו, **ותעובר צורתה** – ויניחו אותה עד למחר שישתנה מראה
 89 בשרה ותפסל בלינה, ואחר כך **יצא לבית השריפה**. ואם אין מחוסר
 90 זמן לבו ביום מדוע נפסלת חטאת זו משום שנשחטה קדם זמנה, הלא
 91 יבוא זמנה בו ביום לאחר האשם.
 92 הגמרא מפסיקה באמצע דברי רב פפא ומפרשת את קושייתו. מקשה
 93 הגמרא: **אמאי קא מתיב** – (הקשה) **רב פפא**, **והא רב פפא** עצמו
 94 הוא **דאמר שאני הלכות מצורע** משום **דכתיבא בהו הויה**, וסדר
 95 הקרבת קרבנותיו מעבב בו, ואם כן מטעם זה יש לפסול את חטאתו
 96 שקדמה לאשמו.
 97 מתרצת הגמרא: **אלא רב פפא הכי קא קשיא ליה**, **אימא הני מילי**
 98 **עבדה** – שנאמרה 'הויה' לעכב בסדר קרבנות המצורע רק
 99 בעבודת הקרבן, כגון במתן הדם והשמן, אבל **שחיטה לאו עבדה**
 100 **היא** שהרי אינה צריכה כהונה וכשירה אף בור, ועל כן אינה בכלל
 101 דרשת 'תהיה' בהוייתה תהא. אלא שמשום מחוסר זמן יש לפוסלה
 102 קודם הקרבת האשם, שהרי עדיין לא הגיע זמנה, ואולם **אי אין**
 103 **מחוסר זמן לבו ביום**, **הא אחר ממרס** בינתיים **בדמה**, וקודם
 104 **לקריב האשם** ויזרק דמו, **והדר ליקרב חטאתו**.
 105 הגמרא חוזרת לעיקר דברי רב פפא ומביאה את תירוצו: **אלא אמר**
 106 **רב פפא**, לעולם יש מחוסר זמן גם לבו ביום, ומה שלדעת ריש לקיש
 107 מנחת העומר שנקמצה שלא לשמה אינה נפסלת משום שאינה
 108 'ממשקה ישראל', **היינו בעמא דריש לקיש**, **דקסבר** שעצם מה
 109 שהאיר **מקורח** ביום ט"ז בניסן **מתיר** את החדש, ואפילו לפני הקרבת
 110 העומר. על כן אף שאין מנחה זו עולה לשם חובת העומר, מכל מקום
 111 היא מותרת באכילה. **דרבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוניהו**
 112 **שאפילו בזמן שבית המקדש קיים** אין צורך בהקרבת העומר בפועל
 113 כדי להתיר את החדש,

1 **דאמר רב** – שהרי שנינו במשנה בנוזר (מנח"א), **גילה על אחת משלשתן**
 2 **יצא**. שהנוזר מביא במלאת ימי נזירותו שלשה קרבנות, חטאת עולה
 3 ושלמים כסדר זה, ולאחר הקרבתם הוא מגלח את שער ראשו ונותנו
 4 באש שמתחת לדוד שבו מתבשלים השלמים, וניתר בשתיית יין.
 5 ולמצוה עליו לגלח רק לאחר הקרבת השלמים, אך בדיעבד אם גילה
 6 לאחר שהקריב את העולה או את החטאת בלבד יצא ידי חובת
 7 תגלחתו, וניתר בשתיית יין ובטומאת מתים. הרי לנו כי העולה
 8 והשלמים אינם מעכבים בהכשר הנוזר לתגלחת וליון, אלא גם
 9 החטאת בלבד מתירתו בכך. נמצא שהעולה והשלמים אינם מכשיר
 10 קבוע והכרחי, ועל כן הם באים גם לאחר מיתה.
 11 הגמרא מביאה ברייתא שסותרת את דברי רב שהובאו לעיל:
 12 **מיתיב, אשם מצורע שנשחט שלא לשמו, או שלא ניתן מדמו על**
 13 **גבי בהונות המצורע, הרי אשם זה עולה לגבי מזבח, והוא מעון**
 14 **מנחת נסקים** כדין כל אשם מצורע, אך אינו מכשיר אותו לאכילת
 15 קדשים, **וצריך אשם אחר להכשירו** לכך. הרי מפורש בברייתא
 16 שלא כדברי רב שאשם מצורע שלא לשמו פסול לגמרי.
 17 מסיקה הגמרא: **תיובתא דרב** – אכן פירכא היא מדברי ברייתא זו
 18 על רב.
 19 הגמרא מביאה את שיטת ריש לקיש החולק על רב בדיון מנחת
 20 העומר שנקמצה שלא לשמה: **ורבי שמעון פן לקיש אמר**, **מנחת**
 21 **העומר שנקמצה שלא לשמה בשירה** ואינה עולה לשם חובה כדין
 22 כל המנחות שנקמצו שלא לשמן. **ושפיריה אין נאכלין** לכהנים עד
 23 **(שתיבא) [שתבא] מנחת העומר אחרת ותתירנה** למנחה זו
 24 באכילה. שכן העומר בא מהתבואה החדשה של שנה זו, והחדש
 25 אסור באכילה עד להקרבת העומר. ומאחר שהעומר הראשון שקרב
 26 שלא לשמו אינו עולה לשם חובה, אין הוא מתיר את החדש, ואף את
 27 עצמו אינו מתיר באכילה, ועל כן אינו נאכל עד שיוקרע עומר אחר
 28 כהלכתו ויתירנו. **(שפיריה אין נאכלין עד שתבא מנחת העומר**
 29 **אחרת)**.
 30 מקשה הגמרא: **מקרב היכי קרבה** – האיך היא קריבה, הלא היא
 31 אסורה באכילה בשעת הקרבתה, והרי נאמר (יחזקאל מה טו) **ונשא אחת**
 32 **מן הצאן מן המאיתים ממשקה ישראל למנחה ולעולה ולשלמים**,
 33 **ודרשו** חכמים ממה שנאמר **משקה ישראל**, שמקריבים על גבי
 34 המזבח רק דבר שהוא **מן המותר לישראל** באכילה.
 35 מתרצת הגמרא: **אמר רב אדא בר אבהו**, **קסבר ריש לקיש** אין
 36 **מחוסר זמן לבו ביום** וכל דבר שיהיה ראוי למזבח באותו יום, נחשב
 37 כראוי כבר מתחילת היום. על כן אפילו שבשעת ההקרבה עדיין לא
 38 היתה מנחת עומר זו שנקמצה שלא לשמה מותרת לישראל מכל
 39 מקום היא כשירה, שכן מאחר שתותר לישראל בהמשך היום על ידי
 40 מנחה אחרת, כבר מעתה היא נחשבת כמשקה ישראל.
 41 הגמרא מקשה על שיטת ריש לקיש: **מתיב רב אדא בריה דרב**
 42 **יצחק**, שנינו בברייתא, **יש בעופות דינים שאין נוהגים במנחות, ויש**
 43 **במנחות דינים שאין נוהגים בעופות**. **יש בעופות מה שאין במנחות,**
 44 **שהעופות באין בגדבת שנים**, ששנים מביאים עולת עוף בשותפות
 45 **(אכל מנחות נפש בתיבא)**. וכן כל מחוסרי פרה **(וב וזבה יולדת**
 46 **ומצורע)** מביאים קרבן עוף. וכן הותרו עופות מכלל איסורי פקודש,
 47 שכן עוף שנמלק אסור להדיט משום איסור נבילה, ואילו עופות
 48 קדשים דינם במליקה. **מה שאין בן במנחות** שאין נוהגים בהם כל
 49 דינים אלו, שכן מנחה אינה באה בשותפות, וכן אין כל קרבנות
 50 מחוסרי כפרה באים ממנחה, וכן לא הותר בו שום איסור שנאסר
 51 להדיט.
 52 ולעומת זאת יש **במנחות דינים יתרים על עופות**, שהמנחות מעונות
 53 נתינת קומץ בבלי שרת. וכן יש מהן שטעונות תנופה לפני המזבח.
 54 וכן טעונות תנופה לקרן מערבית דרומית של המזבח, כנגד חודה של
 55 הקרן. וכן **ששן בציבור בבית**, שכן העומר בא בציבור. **מה שאין**
 56 **בן בעופות**, שכל עבודותיהם נעשות ביד ולא בכלי, ואינם טעונים
 57 תנופה והגשה, ואינם באים בציבור אלא ביחוד.

ואף על פי כן היא מותרת לנבונה.
 דוחה הגמרא: מה למנחת העומר שכן מצותה מרובה והיא מתרת
 איסור חרש בכל התבואות, ומשום כן היא מותרת לגבוה, מה שאין
 בשאר קרבנות שיש לפסול בהם טריפה משום שהיא אסורה להדיוט.
 משיבה הגמרא: יש להוכיח ממנחת העומר בפשיעית שאינה מתרת
 שאר תבואות מאיסור חרש, שהרי אסור לזרוע בשנה זו, ומכל מקום
 היא מותרת לגבוה.
 שוב דוחה הגמרא: ממנחת עומר שביעית נמי אין ראייה, שכן היא
 מתרת ספיחין של תבואה בפשיעית מאיסור חרש, שהרי ספיחים
 מותרים מן התורה. משיבה הגמרא: הברייתא סוברת קרבי עקיבא
 דאמר, ספיחין אסורים בפשיעית מן התורה, ונמצא שהעומר
 בשביעית אינו מותר כלום ומכל מקום הוא מותר לגבוה.
 אמר ליה רב אחא בר אבא לרב אשי, הלא לרבי עקיבא נמי יש
 לפרוך, מה למנחת העומר בשביעית שכן מתרת חרש בחוצה
 לארץ שלא חל בו איסור שביעית.
 עוד הקשה: ואפילו למאן דאמר חרש בחוצה לארץ לאו
 דאורייתא, גם יש לפרוך, מה למנחת העומר בשביעית שכן פאה
 להתיר לאו של חרש שישנו בתוכה, שכן על ידי הקטרת קומצה
 ניתרים שיריה מאיסור חרש.
 תמדה הגמרא על קושיא זו: אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא,
 אי הכי טריפה נמי תקריב –[תקרב] למזבח אפילו שהיא אסורה
 להדיוט, ותתיר את הלאו של טריפה שישנו בתוכה, ולא יעברו על
 אכילה.
 מסיק רב אחא מדיפתי את דבריה: אלא אם באת לפרוך את ההוכחה
 מעומר פריך הכי, מה למנחת העומר שכן מצותה כבד להביאה
 מן החרש, ואינה באה אלא מתבואה חרשה, מה שאין כן בטריפה
 שאפשר להביא קרבן גם מכשירה.
 הגמרא מביאה פירכות נוספות על הקל וחומר האמור: ריש לקיש
 אמר, אין להוכיח בקל וחומר שדבר שאסור להדיוט אסור גם לגבוה,
 משום דאיכא למימר מפשטם תקטרת יוכיח, שאסור להדיוט
 ומותר לנבונה.
 תמדה הגמרא: הלא הפשטם נברא –[אדם] הוא, ומה שייך בו היתר
 לגבוה.
 מפרשת הגמרא בדברי ריש לקיש: אלא פשטם תקטרת יוכיח
 שאסור לצורך הדיוט, ואף על פי כן מותר לפשטם לנבונה.
 דוחה הגמרא: מה לפשטם תקטרת שכן כל מצותו היא כבד –
 במעשה זה שאסור להדיוט, ואין להוכיח ממנו על טריפה.
 מר פריה דרבינא אמר בביאור דברי הברייתא, שאין להוכיח בקל
 וחומר שדבר שאסור להדיוט אסור גם לגבוה, משום דאיכא למימר
 עבודת תמידים ומוספים בשבת יוכיחו, שכלאכה בשבת אסורה
 להדיוט, ואף על פי כן היא מותרת לצורך עבודת נבונה.
 דוחה הגמרא: מה לשבת שכן הותרה מפללה גם אצל הדיוט
 כמילה, שהותרה בשבת, אבל טריפה לא הותרה בשום מקום.
 מקשה הגמרא: אטו מילה צורך הדיוט הוא, הלא מילה מצוה היא,
 ואם כן יש להוכיח משבת שאפילו דבר שאסור להדיוט יתכן שיהיה
 מותר לגבוה. משיבה הגמרא: אלא כך יש לדחות את הראיה משבת,
 מה לשבת שכן מצותה כבד, שהרי תמידי ומוספי השבת קרבים רק
 בשבת עצמה.
 רב אדא בר אבא אמר בביאור דברי הברייתא, שאין להוכיח בקל
 וחומר שדבר שאסור להדיוט אסור גם לגבוה משום דאיכא למימר
 כלאים יוכיחו, שהם אסורין להדיוט בלבישה, ואף על פי כן מותרין
 לעבודת נבונה באבנטו של כהן.
 דוחה הגמרא: מה לכלאים שכן הותרו מפללן אצל הדיוט בחוטי
 צמר של ציצית בבגד פשתים, ועל כן הותרו גם לצורך גבוה, אבל
 טריפה שבשום מקום לא הותרה להדיוט יש לאוסרה אף לגבוה.
 מקשה הגמרא על דוחה זו: אטו ציצית צורך הדיוט הוא, הלא
 מצוה היא, ואם כן שוב יש להוכיח מכלאים על טריפה שאפילו
 שלא הותרו להדיוט כלל מכל מקום הם מותרים לגבוה. משיבה
 הגמרא: אלא כך יש לדחות את הראיה מכלאים,

אלא מה שהאיר המורה מתיר אותו.
 מפרשת הגמרא: והא דריש לקיש לאו בפירוש איתמר, אלא
 מקללא איתמר – מכלל דבריו בביאור המשנה שמענו זאת. דתנן
 להלן (סו), אין מביאין מהתבואה החדשה (מנחת כבורים) [מנחות,
 ופבורים], ומנחת נסכים הבאה עם קרבנות בהמה, קודם לעומר
 (דבעינן ממשקה ישראל), ואם הביא פסול. וכן קודם לשתי הלחם
 הקרבים בחג השבועות לא יביא מנחות וביכורים (משום דאיכא
 פבורים), ואולם אם הביא בדיעבד כשר. ואמר רבי יצחק אמר
 ריש לקיש, לא שנו קודם העומר פסולים אלא פארבקה עשר
 ובחמשה עשר בניסן, אבל בששה עשר אם הביא כשר. (וקשיא לי
 ליהוה במחוסר זמן) אלא קמכר ריש לקיש שעצם מה שהאיר
 המורה מתיר את החדש אפילו לפני הקרבת העומר.
 הגמרא מביאה שיטה שלישית בדן עומר שלא לשמו: ורבא אמר,
 מנחת העומר שקמצה שלא לשמה פשיעה, וגם שריה נאכלין
 ואינה צריכה מנחת העומר אחרת להתירה. שכן אין מחשבה
 מועלת לפסול אלא כמי שראוי לעבודה, ובדבר הראוי לעבודה,
 ובמקום הראוי לעבודה. אין מחשבה פוסלת אלא כמי שראוי
 לעבודה, לאפוקי –[להוציא] בהן פעל מום שפגל, שכן מאחר
 שהוא פסול לעבודה אין מחשבתו פוסלת. ואינה פוסלת אלא בדבר
 הראוי לעבודה, לאפוקי מנחת העומר שאינה נפסלת מחשבה
 משום דלא חוץ – שאינה ראויה לקרבן אלא רק להתיר את החדש,
 דהרי כל עיקרה של מנחה זו הריש הוא, שכן כל המנחות באות
 מחיטים וזו באה משעורים. ואין מחשבה פוסלת אלא במקום הראוי
 לעבודה, לאפוקי מחשבת פסול בשעה שנגפם המזבח ואינו ראוי
 לעבודה. ואם פיגל הכהן בקמיצה בשעה שהמזבח פגום אין המנחה
 נפסלת בכך.
 הגמרא דנה במקור פסול טריפה למזבח: תנו רבנן, נאמר (ויקרא א),
 'מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם'. כשהוא אומר (שם א) 'אם
 עלה קרבנו מן הבקר' למטה, שאין תלמוד לומר 'מן הבקר' שהרי
 כבר נכתב למעלה, אלא נכתב להוציא את המרפה ולפוסלה
 למזבח, וקשה, למה לנו מיעוט זה. והלא דין –[קל וחומר] הוא
 שטריפה לא הותרה ראויה למזבח. ומה בהמה פעל מום שאפילו
 שהיא מותרת להדיוט באכילה מכל מקום היא אסורה לנבונה,
 טריפה שאסורה להדיוט באכילה וכי אינו דין שתהיה אסורה
 לנבונה. אלא שיש לפרוך על קל וחומר זה, חלב ודם יוכיחו שהם
 אסורין להדיוט באכילה ואף על פי כן הם מותרין לנבונה, שכן דם
 הקרבנות נורק על המזבח וחלבם מוקטר עליו. אך יש לדחות פירכא
 זו, מה לחלב ודם שכן הם באין מקלל היתר, ורק הם אסורים אבל
 שאר הבהמה מותרת. אך תאמר בטרפה שפולה אסורה באכילה,
 ומשום כן לא תהא מותרת אף לנבונה. אלא שיש לומר, מליקה
 בעוף קדשים תזכית, שהרי פולה איסור נבילה ואסורה להדיוט
 באכילה, ואף על פי כן היא מותרת לנבונה. אם כן שוב אין ראייה
 שנבילה שאסורה להדיוט אסורה גם לגבוה. אך יש לדחות גם פירכא
 זו, מה למליקה שכן קדושתה אוסרתה, שהרי מעשה המליקה
 המקדש את העוף בקדושת קרבן הוא זה שאוסר אותו להדיוט
 באיסור נבילה, (בשעת קדושתה למוצה היא נאסרה להדיוט
 דהיינו מליקתה אבל קודם לכן לא נאסרה להדיוט), ועל כן
 איסורה להדיוט אינו סיבה לפסולה אף למזבח. מה שאין כן
 בטרפה שאין קדושתה אוסרתה, ואין קשר בין קדושתה לבין
 איסורה, ועל כן יש לאיסור זה לאוסרה אף למזבח.
 מסימת הברייתא: ואם השבתה שיש לדחות קל וחומר זה, מכל
 מקום כשהוא אומר 'מן הבקר' למטה, מוכח שאין תלמוד לומר
 'מן הבקר' אלא להוציא את המרפה.
 שואלת הגמרא: מה הוא 'אם השבתה' – מה היא התשובה על הקל
 וחומר.
 (סימן רקית מר אדא לשישי"ה)
 משיבה הגמרא: אמר רב, אין לפסול טריפה בקל וחומר, משום
 דאיכא למימר מנחת העומר תוכיח שאיסור טריפה להדיוט אינו
 סיבה לאוסרה גם לגבוה, שהרי מנחה זו אסורה להדיוט משום חרש,